

Van plengoffer tot het bloed van Christus

TEKST KARIN LEEUWENHOEK

WIJN IS VAN HET PRILLE BEGIN AF AAN NAUW VERBONDEN GEWEEST MET GODSDIENST. EEN LEVEN ZONDER GODEN WAS ONDENKBAAR, MAAR EEN LEVEN ZONDER WIJN OOK. EN DAT GELDT VOOR VEEL MENSEN EIGENLIJK NOG STEEDS! EEN OVERZICHT VAN DE ROL VAN WIJN IN NEGEN RELIGIES.

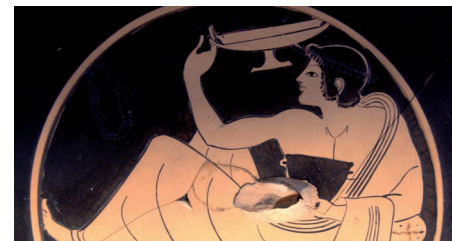
JODEN

Koosjer gemaakte wijn speelt bij allerlei religieuze rituelen in het jodendom een rol. Tijdens een huwelijksceremonie drinkt het bruidspaar wijn, de sabbat wordt begonnen met gezegende wijn, net als de meeste feestdagen. Bij de sedermaaltijd tijdens het Pesach-feest worden altijd vier glazen wijn gedronken als symbool van Gods verlossingsbeloften. *L'chaim!*

YEZIDI'S

De godsdienst van de yezidi's is een mix van met name christendom en islam. Ze worden door veel omringende gelovigen in het Midden-Oosten verketterd. Net als christenen kennen yezidi's de doop, en ook een soort heilige-communie-ritueel, waarbij wijn wordt gedronken en brood wordt gegeten om Jezus te gedenken.

OUDE GRIEKEN

Het uitgieten van wijn als offer aan de goden was een van de meest gebruikelijke religieuze rituelen van de oude Grieken. Zo'n 'libatie' of 'plengoffer' werd meestal gedaan met een mix van wijn en water. Mensen deden het zelf thuis, maar het werd ook gedaan bij gemeenschappelijke bijeenkomsten en maaltijden.

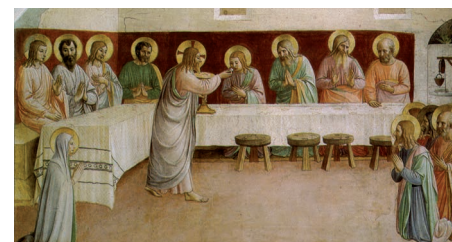
ROMEINEN

Net als de Grieken hadden de Romeinen een wijngod, Bacchus (bij de Grieken Dionysus genaamd). Hij was ook de god van de extase, feestvreugde, vruchtbaarheid en landbouw. De Romeinen brachten net als hun voorgangers wijnoffers aan de goden, meestal op een altaar.

ROOMS-KATHOLIEKEN

Na de ineenstorting van het Romeinse Rijk waren het de monniken die de wijnbouw hebben ontwikkeld. Godzijdank! De (rode) wijn was nodig voor religieus gebruik, om in de kerken het bloed van Jezus Christus te representeren bij het sacrament van de eucharistie. Dit is gebaseerd op het laatste avondmaal van Jezus met zijn leerlingen.

PROTESTANTEN

Ook hier is het avondmaal een cruciaal ritueel, alleen vindt het veel minder vaak plaats dan in rooms-katholieke kerken. Bij beide religies wordt het lijden en sterven van Christus voor de vergeving van de menselijke zonden herdacht door het eten van brood en het drinken van wijn. Wijn en brood staan dan symbool voor zijn bloed en lichaam.

AFRIKAANSE RELIGIE

In sommige traditionele Afrikaanse godsdiensten wordt wijn op de grond uitgedronken ter ere van God, de goden en overledenen. Vaak is dit palmwijn. Alcohol gebruikt men ook om tijdens een religieuze ceremonie in trance te raken, in combinatie met dans, zang en trommels. Wijn speelt dan dus een roesverwekkende rol.

ZOROASTRIËRS

De mythische profeet Zarathoestra of Zoroaster stichtte het zoroastrisme, een oude Perzische religie. Wijn drinken, met mate, is onderdeel van het geloof. In het huidige Iran geldt een alcoholverbod voor moslims, maar de zoroastriërs zijn nog altijd actief in de wijnindustrie, bekend geworden door de Shiraz.

ALEVIETEN

In de islam is alcohol verboden (haram), wel spreekt de Koran over rivieren van zuivere wijn in het paradijs. Het alevitisme is een spirituele stroming die voortkomt uit de sjiiitische islam. Alevieten kennen het ritueel drinken van wijn en 'dansende derwisjen', een beeld dat je misschien ook kent van de Turkse soefi's. ■